

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR.545
din data de 04.10.2017.

Dosar nr. 346/2016

Petiția nr. 3042/16.05.2016

Petent: Romani Criss-Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii

Reclamat: Ministerul Justiției

Institutul Național de Statistică

Administrația Națională a Penitenciarelor

Obiect: postarea pe pagina de internet a părții reclamate Ministerul Justiției, la secțiunea "Date statistice", informații referitoare la apartenența etnică și religioasă a persoanelor private de libertate.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petenților

I.1.1 Romani Criss-Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii, prin reprezentant legal,

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1 Ministerul Justiției,

I.2.2 Institutul Național de Statistică,

I.2.3 Administrația Națională a Penitenciarelor

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Partea reclamată M.J a publicat pe pagina de internet la secțiunea "Date statistice", o serie de informații oficiale, care priveau apartenența etnică și religioasă a persoanelor private de libertate.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.3678.10.06.2016, a fost citat *Romani Criss-Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii* pentru data de 23.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.3678.10.06.2016, a fost citat *Ministerul Justiției* pentru data de 06.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.3 Prin adresa înregistrată cu nr.3678.10.06.2016, a fost citat *Institutul Național de Statistică* pentru data de 23.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.4 Prin adresa înregistrată cu nr.3678.10.06.2016, a fost citat *Administrația Națională a Penitenciarelor* pentru data de 23.06.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petentul prin reprezentant susține că, în data de 11 mai 2016, activistul pe drepturile omului domnul ..., a sesizat faptul că partea reclamată M.J, a publicat pe website-ul instituției la secțiunea "Date statistice", o serie de informații oficiale, care priveau apartenența etnică și religioasă a persoanelor private de libertate. În urma investigațiilor întreprinse de petentă, s-a constatat că, datele au fost preluate din modul de statistică judiciară al aplicației ECRIS și al instanțelor de judecată, pentru un număr de patru categorii, "(infracțiuni de corupție, infracțiuni economice, infracțiuni de discriminare și conflict de interese). Subsecțiunea *Date statistice privind persoanele private de libertate*, prezintă o serie de informații în funcție de anumite caracteristici ale persoanelor în cauză. Caracteristici precum vârsta, cetățenia, religia, nivelul de studii, mediul de proveniență, dar și naționalitatea. Situația statistică prezentată în documentul intitulat Anexa nr. 4 Naționalitate la 31.08.2015, prezintă un număr de 54 de categorii dintre care cel puțin cinci; Aromân, Maghiar, Lipovean, Rrom și Tătar, desemnați clar după apartenența etnică și nicidecum după cetățenie".

4.2 Astfel, petentul consideră faptul că "conduita părții reclamate de a colecta și prelucra aceste date și de a clasifica ființele umane în funcție de apartenența etnică și religioasă în timpul administrării actului de justiție, constituie faptă gravă de discriminare pe criteriul etnic și religios".

4.3 Petentul declară că fapta părții reclamate, este cu atât mai gravă, cu cât a fost publică lista cu informații oficiale pe pagina de internet a instituției la secțiunea "Date statistice". "Statul român a mai colectat într-o manieră similară și în mai 1942, date pe care le-a folosit începând din iunie 1942, cu scopul exterminării romilor, prin deportarea lor în Transnistria. În cazul de față, riscul unei utilizări frauduloase în viitor a datelor etnice și religioase este accentuat de conexiunea explozivă de tipul dintre etnie și infracționalitate".

Susținerile părții reclamate

4.2 Partea reclamată M.J declară faptul că, indicatorii statistici reclamați, sunt de interes pentru sistemul național judiciar, aceștia fiind centralizați pe bază de atribute statistice, vârstă-minori/majori, genul- masculin/feminin, și cetățenie. În cadrul acestui modul nu trebuie să existe statistice privind apartenența etnică și religioasă. Ministerul, dispune de o Comisie de actualizare a nomenclatoarelor aferente aplicației ECRIS și a celorlalte aplicații cu specific judiciar utilizate în instanțele de judecată, fiind constituită prin Ordin de ministru al Justiției, decizia fiind a Președintelui CSM. "Așadar, orice alegații cu privire la stocarea informațiilor privitoare la apartenența etnică sau religioasă, în aplicația ECRIS sunt nereale și neîntemeiate....." În situația de față, apreciem faptul că nu poate fi reținută existența unui tratament discriminatoriu întrucât întocmirea acestor situații statistice este justificată prin factori obiectivi și străini de orice act de discriminare, având la bază vreunul dintre criteriile interzise, prevăzute de O.G nr.137/2000, modificată. Situațiile statistice au fost realizate de către Administrația Națională a Penitenciarelor, instituție care are printre atribuții și pe aceea

de culegere, gestionare și operaționalizare a datelor personale ale deținuților custodiați de sistemul penitenciar, fiind utilizată în acest sens o aplicație informatică de evidență a datelor persoanelor private de libertate“. “Din punct de vedere legal, colectarea acestor date se realizează exclusiv în scop statistic, în baza prevederilor Legii nr. 226/2009, privind organizarea și funcționarea statisticii oficiale din România și a Convenției încheiate de Ministerul Justiției cu Institutul Național de Statistică în baza acestui act normativ..“.

4.3 Publicarea datelor statistice pe pagine de “internet”, este o “operațiune tehnică materială și nu administrativă și s-a făcut pe baza rezoluției verbale a domnului secretar de stat A.B S, delegat de ministru pentru coordonarea mai multor compartimente inclusiv Biroul de statistica judiciară, Serviciul de comunicare și Structura de informare publică”. “S-a luat măsura retragerii rapoartelor în discuție în urma comunicatului de presă a petentului Romanii Criss, din dispoziția verbală a aceluiași secretar de stat, pentru reanalizarea și restructurarea continuă a datelor deschise pentru a fi publicate pe viitor într-o manieră coerentă care să corespundă nevoii de diseminare a acestora”.

4.4 Reclamata M.J arată că Raportul privind naționalitatea persoanelor private de libertate, este întocmit în baza convenției de colaborare din 30.07.2013, încheiată între Ministerul Justiției și Institutul Național de Statistică, (indicatorii 4-13, Numărul persoanelor deținute, din Anexa 1 a convenției).

4.5 Raportul privind religia persoanelor private de libertate este întocmit în baza fișei de cercetare științifică pe care Ministerul Justiției o derulează în colaborare cu Administrația Națională a Penitenciarelor, care este aprobată/inclusă în Planul Statistic Național Anual, începând cu anul 2014. Colectarea datelor în cauză, este făcută de reclamat în baza unei norme juridice, respectiv a Legii nr.226/2009.

4.6 Reclamatul Administrația Națională a Penitenciarelor are ca atribuție, culegerea, gestionarea și operaționalizarea datelor persoanelor deținute, în custodia sistemului penitenciar conform H.G nr. 1849/2004, privind organizarea, funcționarea și atribuțiile ANP, în baza Legii nr. 254/2015 și a Regulamentului aprobat prin H.G nr. 157/2016 și a Ordinului Ministrului Justiției nr.432/2010. Prelucrarea datelor referitoare la originea etnică și a convingerilor religioase s-a realizat pe baza declarațiilor persoanelor private de libertate în scop statistic.

4.7 Reclamatul Institutul Național de Statistică, invocă excepția lipsei calității procesuale active a sa, deoarece nu a solicitat date referitor la etnie și religie și nu a publicat date privind naționalitatea persoanelor aflate în penitenciar. ci numai date privind cetățenia.

4.8 INS este operator de date cu caracter personal notificat sub nr.15, sens în care, publică date cu respectarea confidențialității. În convenția cu M.J, nu s-au solicitat date referitoare la etnie. După anul 2014 indicatorii solicitați se referă doar la cetățenie. INS nu a publicat date referitoare la etnia și religia celor aflați în penitenciar.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul director al CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care, partea reclamată M.J, este acuzată că manifestă prin fapta sa, un comportament discriminator/ofensator pe criteriul etnic. Aceasta, a publicat pe pagina sa de internet a instituției la secțiunea “Date statistice”, o serie de informații oficiale, care priveau apartenența etnică și religioasă a persoanelor private de libertate.

Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în O.G. nr.137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1), respectiv rasă, naționalitate,

etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

5.2 Astfel se poate considera discriminare;

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept
- dreptul să fie justificat

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.(1, din O.G.137/2000, cu modificările și completările ulterioare, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1, trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile*, dar care sunt tratate în *mod diferit*, datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior.

Așa cum reiese din motivația invocată, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

În baza considerentelor de mai sus, Colegiul reține ca și faptă de discriminare invocată de petent, publicarea pe pagina de internet a instituției reclamate M.J la secțiunea "Date statistice", o serie de informații oficiale, care priveau apartenența etnică și religioasă a persoanelor private de libertate. Pe pagina menționată, reclamata a postat informații cu caracteristici ale persoanelor deținute în penitenciare. Caracteristicile în opinia petentului se refereau la vârstă, cetățenie, religie, nivelul de studii, mediul de proveniență, dar și naționalitate. Situația statistică prezentată la secțiunea "naționalitate", prezintă un număr de 54 de categorii dintre care cel puțin cinci; Aromân, Lipovean, Rrom, Maghiar și Tătar, desemnați clar după apartenența etnică și nicidecum după cetățenie". Colegiul director este de părere că, evidențierea statistică a cetățenilor din perspectiva naționalității și a etniei, trebuie să rezulte din metode de tip recensământ, independent de statutul de tip deținut (prin sine una temporară), care ar conduce la calificarea statistică prin cifre, de ordin peiorativ/negativ a celor în cauză. Astfel că, o prezentare statistică care să implice criterii de etnie și naționalitate în privința deținutului din penitenciare, ar conduce la o formă de etnicizare a statutului infractorului/infracțiunii.

Potentul amintește o situație creată cu un scop determinant dintr-o perioadă istorică în care: "Statul român a mai colectat într-o manieră similară și în mai 1942, date pe care le-a folosit începând din iunie 1942, cu scopul exterminării romilor, prin deportarea lor în Transnistria". Partea reclamată susține că, publicarea pe pagina de web a raportului în cauză, s-a făcut în

baza unei convenții de colaborare între instituții și în baza unei fișe de cercetare științifică și exclusiv în scop statistic pe baza prevederilor Legii nr. 226/2009.

Colegiul director în ședința de deliberări a cauzei, admite lipsa calității procesuale pasive a Institutul Național de Statistică, potrivit domeniului său de activitate, acesta având sarcina de a primi și de a colecta informații ce țin de efectuarea statisticilor solicitate.

Partea reclamată M.J, a invocat necesitatea realizării paginii web, din motive obiective solicitată de către Administrația Națională a Penitenciarelor, instituție care are printre atribuții și pe aceea de culegere, gestionare și operaționalizare a datelor personale ale deținuților, custodiați de sistemul penitenciar. Acest fapt este necesar și totodată legal în opinia părții reclamate. Colegiul director nu analizează obiectul de activitate a reclamatului potrivit întocmirii de statistici solicitate prin aplicația ECRIS, în care sunt centralizați indicatori de interes, ci criteriul/criteriile în baza cărora s-au efectuat/realizat statisticile (în funcție de anumite caracteristici ale persoanelor în cauză). Persoanele analizate potrivit statisticii, se prezintă sub forma a 54 de categorii dintre care cel puțin cinci; Aromân, Lipovean, Rrom, Maghiar și Tătar, desemnați după apartenența etnică. Situația creată exemplifică clar, numărul de infracțiuni comise potrivit etniei, fapt ce denotă o atitudine discriminatoare, bazată pe un tratament diferit între etniile exemplificate.

Coroborând aspectele reținute obiectului sesizării, astfel cum este formulată, Colegiul Director se raportează la prevederile art. 2 alin. 1, coroborat cu art. 2 cu alin. 4, "Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale" și 15, din O.G. nr. 137/2000 republicată, "Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia".

5.3 Ca atare, fapta reclamantilor Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor, constituie un comportament discriminator față de etnia rromă, aromână, lipoveană, maghiară și tătară, etnicizând infracționalitatea prin statistica solicitată. Principiul nediscriminării este înscris, în toate tratatele și documentele internaționale de protecție a drepturilor omului. Articolul 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, care dispune că, exercitarea tuturor drepturilor și libertăților pe care ea le recunoaște, trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire, între altele, pe origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională sau etnică sau orice altă situație. Astfel, în anumite circumstanțe discriminarea poate avea o dimensiune gravă, fiind asimilată unui tratament degradant, potrivit art. 3, al Convenției Europene a Drepturilor Omului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat acest aspect prin jurisprudența sa, recent pronunțându-se în acest sens, în cauză *Moldovan și alții vs. România* (CEDO, Aplicațiile nr.41138/98 și 64320/01), iar în ce privește publicarea de către partea reclamată a unor date sau transmiterea către mass - media de informații, cu caracter infracțional la care se precizează apartenența etnică a autorilor. Legea nr. 677 din 2001, privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, are ca scop potrivit art. 1 alin. (1, din această lege, "*garantarea și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice, în special a dreptului la viața intimă, familială și privată, cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal*". Iar la art. 7, alin.1)

se prevede faptul că; “Prelucrarea datelor cu caracter personal legate de originea rasiala sau etnica, de convingerile politice, religioase, filozofice sau de natura similara, de apartenenta sindicala, precum si a datelor cu caracter personal privind starea de sanatate sau viata sexuala este interzisa”.

Colegiul director sancționează contravențional părțile reclamate *Ministerul Justiției*, prin reprezentant legal cu amendă contravențională în cuantum de 2000 (două mii de lei) și *Administrația Națională a Penitenciarelor*, prin reprezentant legal cu amendă contravențională în cuantum de 2000 (două mii de lei), pentru publicarea pe pagina de internet a M.J, de statistici privind infraționalitatea, bazate pe criteriul etnic și religios, conform art. 26, alin. 1) și 2), din O.G nr.137/2000, modificată, coroborat cu art.8 din O.G nr.2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor. Recomandă părții reclamate *Ministerul Justiției*, să nu mai publice pe viitor pe site-ul instituției date statistici privind infraționalitatea pe criteriul etniei și religiei.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția lipsei calității procesuale pasive a Institutul Național de Statistică, potrivit domeniului său de activitate. Sarcina acestuia este de a primii și de a colecta informații ce țin de efectuarea statisticilor solicitate.

2. Faptele prezentate în obiectul petiției, constituie fapte de discriminare conform art. 2 alin.1, coroborat cu art. 2 cu alin. 4, “Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale” și 15, “Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”, din O.G. nr. 137/2000 republicată.

3. Sancționarea contravențională a părților reclamate *Administrația Națională a Penitenciarelor*, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 (două mii de lei) și *Ministerul Justiției*, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 (două mii de lei), pentru publicarea de statistici privind infraționalitatea, bazate pe criteriul etnic și religios conform art. 26, alin. 1) și 2), din O.G nr.137/2000, modificată, coroborat cu art.8 din O.G nr.2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.

4. Recomandă părții reclamate *Ministerul Justiției*, să nu mai publice pe pagina sa de internet date statistice privind persoanele private de libertate pe criteriul etniei și religiei.

5. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

6. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) Romani Criss-Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii,

b) Ministerul Justiției, loc. București, str. Apolodor, nr. 17, sector 5

c) Institutul Național de Statistică,

d) Administrația Națională a Penitenciarelor

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contravențională se va plăti la Direcția Generală de Finanțe Publice a Municipiului București.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC– Membru

THEODORA BERTZI– Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

JURA CRISTIAN– Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Redactat G.L și R.O